

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННЦ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ НААН УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ім. П. ВАСИЛЕНКА**

**«НАЦІОНАЛЬНІ І СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА
КОНТРОЛЮ»**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

21 травня 2020 р.

(присвяченої 60-річчю кафедри обліку і оподаткування

Одеського державного аграрного університету)

Одеса 2020

УДК 657.1(477)

Національні і світові тенденції розвитку обліку, оподаткування та контролю: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (присвяченої 60-річчю кафедри обліку і оподаткування ОДАУ), 21 травня 2020 р. / редкол.: І.О. Крюкова [та ін.]; Одеський державний аграрний університет. Одеса: «ВМВ-Принт», 2020. 262 с.

Редакційна колегія:

- Крюкова І.О.** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету;
- Маренич Т.Г.** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П.Василенка;
- Бруханський Р.Ф.** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та економіко-правового забезпечення агропромислового бізнесу Тернопільського національного економічного університету;
- Баланюк І.Ф.** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника»;
- Ткаченко С.А.** доктор економічних наук, доцент, ректор Вищого навчального закладу «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»
- Зайцев Ю.О.** - доктор економічних наук, професор, начальник Східного управління Головного управління Державної податкової служби в Харківській області
- Найда А.В.** - кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету

Рекомендовано до видання вченою радою Одеського державного аграрного університету (протокол №11 від 25 червня 2020 р.).

У збірнику представлено результати наукових досліджень, які оприлюднено на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Національні і світові тенденції розвитку обліку, оподаткування та контролю» і орієнтовані на пошук напрямів удосконалення науково-теоретичних, методичних і практичних засад бухгалтерського обліку, оподаткування, аудиту і контролю для підвищення результативності функціонування суб'єктів господарювання національної економіки.

УДК 657.1(477)
© ОДАУ, 2020

*Палаш А.В.,
аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

*Шевчук С.А.,
аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

ВИЗНАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОБ'ЄКТОМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В останні роки в Україні особливої актуальності набуває проблематика обліку земельних ресурсів, оскільки учасникам земельного ринку необхідна точна та достовірна інформація про кількісні, якісні та грошові показники, розміщення і господарське використання земель. Таким чином, виникає потреба у дослідженні та вдосконаленні методології бухгалтерського обліку земельних ресурсів сільськогосподарського призначення.

Згідно Податкового кодексу України земельна ділянка – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами» (п. 14.1.74) [1]; землі сільськогосподарського призначення – землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у т. ч. інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей (14.1.76) [1].

Відсутність єдиної стандартизованої методології бухгалтерського обліку земель в Україні та розроблених рекомендацій із відображення земельних ресурсів у звітності сучасних сільськогосподарських підприємств зумовлює організаційну та методичну проблематику бухгалтерського обліку операцій із земельними ресурсами. Забезпечити вирішення цих проблем, реалізацію законодавчих норм можна лише за умови визнання землі активом та об'єктом бухгалтерського обліку, розробки і впровадження обліково-інформаційного забезпечення земельних відносин [2, с. 307].

Основним нормативно-правовим актом, який регулює бухгалтерський облік земель в Україні є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 7 «Основні засоби». У системі Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) порядок обліку земельних ділянок в залежності від мети її використання регулюються МСФЗ 16 «Основні засоби», МСФЗ 40 «Інвестиції в нерухомість» і МСФЗ 2 «Запаси». Порядок обліку земель сільськогосподарського призначення

залежно від мети її використання регулюють МСФЗ 16 «Основні засоби» та МСФЗ 40 «Інвестиції в нерухомість» [3, с. 66].

Залежно від способу набуття прав власності та користування земельні ресурси у сучасній системі бухгалтерського обліку розглядаються як: основний засіб на правах володіння, що є активом підприємства, щодо якого реалізуються повною мірою права володіння, користування і розпорядження; нематеріальний актив на правах користування, що є об'єктом обліку, щодо якого обмежено розпорядчі функції; об'єкт орендних відносин, який обліковується на позабалансових рахунках; інвестиційна нерухомість, що утримується з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу.

Земельні ресурси як складова активів підприємства відображаються у складі довгострокових (необоротних) активів, а саме – основних засобів підприємства. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, передавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [4].

Такий підхід підтримується як національними, так і міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Для визнання системою бухгалтерського обліку земельних ділянок у якості об'єктів обліку можна визначити шість основних прийомів формування облікової інформації, які водночас утворюють метод бухгалтерського обліку: документування, інвентаризація, оцінка, бухгалтерський рахунок, подвійний запис, бухгалтерський баланс. Отже, земельні ресурси виступають об'єктами бухгалтерського обліку у складі основних засобів, відповідаючи всім критеріям визнання методу бухгалтерського обліку, і функціонують у взаємозв'язку один з одним. Визнаючи земельні ресурси в бухгалтерському обліку необоротними активами, варто однак зважити на те, що їхня вартість не зменшується (не амортизується), і тому вони не підлягають обігу в процесі виробничої діяльності.

Література:

1. Податковий кодекс України (в редакції від 02.04.2020 року), ухвалений Верховною Радою України 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Бруханський Р. Ф., Бінчаровська Т. А. Теоретичні і прикладні аспекти бухгалтерського обліку у сфері землекористування. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 305-312.

3. Бруханський Р. Науково-практичні проблеми відображення земельних ресурсів у системі бухгалтерського обліку / Р Бруханський, Т Бінчаровська // Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. – 2019. – № 1(87). – С. 64-71. – Режим доступу : DOI : 10.26642/jen-2019-1(87)-64-71.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.